

pento
EXPERTS IN
HOREN, SPREKEN
EN VERSTAAN

ZELF DOEN!

Margo Zwitserlood-Nijenhuis MSc
Klinisch linguïst / onderzoeker

PENTO GAAT VERDER. WWW.PENTO.NL

Definitie indirecte logopedie

Logopedie waarbij ouders leren de taal-spraakontwikkeling adequaat te stimuleren en passende feedback te geven op uitingen van het kind.

Doel: verhoging van niveau van communicatie en participatie.

1. Input versterkend taalaanbod
2. Productie uitlokkend taalaanbod
3. Feedback op juistheid en doeltreffendheid uiting kind

Bron: v.d. Dungen, 2006

PENTO GAAT VERDER.

Therapievormen indirecte logopedie

- Logopedie o.a. instructie, voordoen
- Hanen: It takes two to talk (Manolson, '92), Praten doe je met z'n tweeën (NL vert., 1994)
- Oudergerichte Video Home Training, Video Interactie begeleiding (Ebben & v Peek, 1992)
- TOLK (Verheijden-Lels, 2008)

PENTO GAAT VERDER.

Enquête indirecte logopedie

1. Aantal respondenten: 132 (♀ 98,5%)
2. Leeftijd: 43 jr. (range 21-67)
3. Werkervaring: 0-5 jr 16%, 5-10 11%, 10-15 10%, 15-20 7%, > 20 jr 55%
4. Werkweek (meesten werken 0,5 -1,0) en welk deel TOS?
 - 0-0,5 27 %
 - 0,5-0,75 41 %
 - 0,75-1 32 %
5. Behandelt u met indirecte logo?
 - Nee 11% (3% zou wel willen)
 - Soms 43%
 - Regelmatig-altijd 46%
6. Welke leeftijden indirecte logo?
 - 0-2 25%
 - 2-4 33%
 - 4-6 25%
 - > 6 jr 17%

PENTO GAAT VERDER.

Enquête indirecte logopedie

7. Hoe ouders betrekken bij behandeling?
 - 2/3 aanwezigheid therapie
 - 2/3 instructie (mondeling, schriftelijk etc.)
 - 1/3 huiswerk
 - **1/5 trainen tot co-therapeut (o.a. Hanen principes)**
 - 1/5 meedoen therapie
 - Overig: voordoen, video, hulpvraag, behandelplan, TOLK
8. Welke factor invloed op keus indirecte vs. directe logopedie? 80% ernst TOS – gezinssituatie - capaciteiten ouders
9. Kennis middels: HBO-opleiding 34%, stage 20%, post-HBO 27%, collega 19%
7. Consensus werkwijze: nee 100%, maar wel nuttig 75%,
8. **Behoeft meer info: ja 88%, scholing 31%**

PENTO GAAT VERDER.

Perceptie logopedisten (Watts Pappas & McLeod, 2009)

Verskil dagelijkse praktijk en opvattingen:

- Rol ouders: huiswerk, bijwonen+participatie therapie, behoefte logo=leider en expert
- Rol logopedist: diagnostiek, wens logo is grotere rol ouders in diagnostiek en bij besluiten therapieplan
- Groot belang ouderbetrokkenheid voor effectiviteit
- Barrières: tijdgebrek, onvoldoende mogelijkheden werksetting, vaardigheden, opvatting ouders eigen rol

PENTO GAAT VERDER.

Perceptie ouders (Watts Pappas & McLeod, 2009)

1. Diagnostiek
 - i. Ouders wensen meer actieve rol
2. Behandeling
 - i. Voorkeur voor gezinsvriendelijk model hoewel verschillende opvattingen therapie focus ouders vs. kind
 - ii. Ouders heel tevreden effect indirecte logopedie op eigen capaciteiten + spreken kind, dus grote acceptatie therapievorm
 - iii. Tevredenheid zorg direct gerelateerd aan de relatie tussen hulpverlener en ouders
 - iv. Gewaardeerde eigenschappen logo: competent, vriendelijk, respectvol kennis ouders, goed contact kind, steun bij ouderrol therapie
 - v. Voorkeur voor hulp-op-maat bij aanleren technieken en voor hulp-op-maat kind boven 'standaard groepsinstructies'

PENTO GAAT VERDER.

Geschiedenis indirecte logopedie

- 🕒 Vanaf '40-er jaren
- 🕒 '70-er jaren: 1^e publicaties therapie ouders
- 🕒 '80-er jaren: psychologen gedragstherapie
- 🕒 '90-er jaren: taalstimulering natuurlijke omgeving
- 🕒 Nu: meer gegevens nodig over vergelijking effectiviteit diverse therapieën en lange termijn effecten

PENTO GAAT VERDER.

Modellen

MODEL	BETROKKENHEID GEZIN	ROL GEZIN THERAPIEPLAN	PRIMAIRE BESLUIT-VORMER	PRIMAIRE CLIËNT
Expert model	-	-	Professional	Kind
Model ouder = co-therapeut	+	-	Professional	Kind
Model gezin centraal	Afhankelijk van wens gezin	Afhankelijk van wens gezin	Gezin	Meestal gezin (variëties)
Gezinsvriendelijk model	Steun voor betrokkenheid van gezin	Afhankelijk van wens gezin	Professional	Meestal kind (variëties)

Bron: Working with families in speech-language pathology, Watts-Pappas & McLeod, 2009

PENTO GAAT VERDER.

Vroegbehandeling effectief!

- Int. o.a.: Tomblin (o.a. 2011), Law (1999), Fey (1986), Buschmann (2008+2009), Bishop (o.a. 2003), Clegg (o.a. 2012)
 - TOS > leerachterstanden, opleiding, werk, relaties
- NL o.a.: v Balkom/Verhoeven/v Weerdenburg (2010), van Agt et al. (2005), Wiefferink & Rieffe (2012)
 - TOS > ouders minder effectieve conversatiestijl
 - TOS > lagere kwaliteit van leven (QOL)
 - TOS > afwijkende soc.-em. ontwikkeling
- Positieve resultaten voor: Hanenprogramma, Video Home Training, groepsbehandeling, directe en indirecte logopedie
- Meta analyse parental training (Roberts & Kaiser, 2011):
 - gunstig effect taalontwikkeling,
 - meer kans op generalisatie naar andere dagelijkse activiteiten
 - meer kans op een blijvend effect.

PENTO GAAT VERDER.

Aanleiding onderzoeksproject

- Eigen werkervaring "taalbadtechnieken"

PENTO GAAT VERDER.

Aanleiding onderzoeksproject

- Eigen werkervaring taalbadtechnieken
- Bewijs effectiviteit indirecte logopedie in NL beperkt
- Indirecte logopedie vrije vestiging, uit ervaring:
 - afnemende aandacht capaciteiten/rol ouders
 - afname aanwezigheid ouders bij behandeling
 - gemiste kans??

PENTO GAAT VERDER.

TOS-behandelgroep

PENTO GAAT VERDER.

Aanleiding onderzoeksproject

- TOS-behandelgroep NSDSK effectief (Vermeij e.a., 2014)
- TOS-behandelgroepen effectief volgens BergOp Monitor (NSDSK, 2014) echter:
 - Ontbrekende gegevens effectiviteit: spontane taal, spraak, kwaliteit van leven, interactie
 - Grote diversiteit werkwijze TOS-behandelgroepen NL
 - Zorg over onvoldoende ouderbetrokkenheid TOS-behandelgroepen; o.a. deelname communicatiecursus, oudergroeps cursus

PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

- Pento + NSDSK + Auris = Partners in Verstaan (PIV)
- TOS-behandelgroepen vroegbehandeling (VB)
- 40 kinderen, 2-4 jaar:
 - Alle kinderen groepsbehandeling
 - Alle ouders cursus/informatie/begeleiding
 - 20: indirecte logopedie
 - 20: controle (directe logopedie)
- Exclusie:
 - Ouders ernstige psychische/verslavingsproblematiek
 - Onvoldoende NL taal

PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

- Onderzoeksvraag:

Wat is de toegevoegde waarde van indirecte logopedie in de vorm van oudercoaching op de gebruikelijke behandeling voor de taal-spraakontwikkeling en de kwaliteit van leven bij kinderen die een TOS-behandelgroep bezoeken en voor het communicatiegedrag van hun ouders?
- Design: randomisatie, controle, blinding

PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

- Indirecte logopedie:
 - gebaseerd op IMPACT-programma (Roeyers e.a., Un. v Gent, 2013) met aanpassing voor TOS
- IMPACT = improving parents as communication teachers
- Trainer van sociaal-communicatieve vaardigheden bij kinderen met ASS
- Onderzoek effectiviteit in VS (Ingersoll & Wainer, 2013) en Gent, België (vd Paelt, art. submitted)

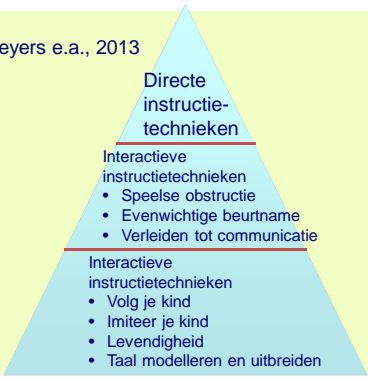
PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

- Therapiegroep:
 - 13x logopedie-oudercoaching vlg. protocol, 50 min. per 2 weken
 - Gebruikelijke zorg: TOS-behandelgroep etc.
- Behandeling logopedist-oudercoach volgens protocol:
 - Basis: doelen VB-behandelplan (n.a.v. diagnostiek, bevindingen groep) + observatie ouder-kind interactie
 - Logo doet taalstimulerende technieken voor met kind
 - Logo geeft ouders coaching + feedback bij toepassen techniek tijdens spel met kind
 - Huiswerk

PENTO GAAT VERDER.

Bron: Roeyers e.a., 2013

The diagram is a pyramid divided into three horizontal sections. The top section is labeled 'Directe instructie-technieken'. The middle section is labeled 'Interactieve instructietechnieken' and contains a bulleted list: '• Speelse obstructie', '• Evenwichtige beurtname', and '• Verleiden tot communicatie'. The bottom section is also labeled 'Interactieve instructietechnieken' and contains a bulleted list: '• Volg je kind', '• Imiteer je kind', '• Levendigheid', and '• Taal modelleren en uitbreiden'.

PENTO GAAT VERDER.

Longitudinaal design

0 mnd. basismeting → 6 mnd. eindmeting
→ 12 mnd. retentiemeting

Taaltest (BergOp monitor)	<ul style="list-style-type: none"> • Taalbegrip (TBO) • Woordenschat (WQ), zinsbouw (ZQ)
Spontane taal	<ul style="list-style-type: none"> • Uitsingslengte (MLU) • Spraak (% correcte consonanten, PCC)
Ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse interactie • Kwaliteit van leven (TAP-QOL)

PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

Verwachtingen:

1. Kind
 - a. Verbetering taal-spraakontwikkeling
 - b. Verbetering kwaliteit van leven
2. Ouders
 - a. Stimulerende interactie
 - b. Empowered
 - c. Betrokken

PENTO GAAT VERDER.

Onderzoeksproject Oudercoaching

Toekomst:

- Bijdrage maatwerk ouderbegeleiding:
 - indirecte logopedie-oudercoaching
 - VHT
 - Hanen
 - ambulante behandeling
- 'product' vroegbehandeling PIV
- Scholing aan logopedisten over indirecte logopedie
- Telelogopedie vanuit AC - VB

PENTO GAAT VERDER.

Teamwerk

TEAMWORK
Een team is meer dan de som van zijn delen.

1. Projectgroep:
 - Projectleiding: Margo Zwitserlood, Karin Wiefferink
 - Logopedist-onderzoeksassistenten: Astrid Kruythoff-Broekman, logopedist Pento
 - Logopedist-oudercoaches: Jolanda de Groot, Mark Dekker, Liedeke Wösten, Marianne Blankespoor, Alien Hornstra, Hanke v.d. Sluijs, logopedist Babbel Ede
2. Stuurgroep:
 - Ellen Gerrits, Gerti Rijpma, Joke Mast, Sigrid Kok, Danja Visser

PENTO GAAT VERDER.

The poster is titled 'Partners in Verstaan' and 'Effect van indirecte logopedie'. It features a central graphic with arrows pointing to a box labeled 'PROJECT START IN 2014'. The poster contains text about the research and its goals.

PENTO GAAT VERDER.

